

§ 139**Målbild Nära vård och omsorg**

Dnr 757-2021

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att anta den gemensamma målbilden för Nära vård och omsorg i Norrbotten.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen ser positivt på den föreslagna målbilden som visar på en tydlig riktning för utveckling av god och nära vård och omsorg ur ett medborgarperspektiv. Målbilden ger kraft att skapa ett modernt sjukvårdssystem med öppnare vårdformer där berörda aktörer samverkar och utvecklar insatser som förmedlas på ett sammanhållet och enkelt sätt utifrån individens behov och förutsättningar. Målbilden ska bidra till att skapa en god hälsa och välbefinnande där individens egen kraft tas tillvara.

Sammanfattning

Politiska samverkansberedningen för hälsa, vård, omsorg och skola (Polsam) initierade i december 2020 ett målbildsarbete för omställning mot nära vård och omsorg. Ett utvecklingsarbete har därefter bedrivits i verksamheterna tillsammans med patient och brukarföreträdare. Ett förslag till målbild presenterades vid ett uppföljningsmöte med ledande politiker och tjänstepersoner i maj 2021. Utifrån inspel från mötet har målbilden vidareutvecklats. Polsam antog den gemensamma målbilden 2021-05-27. Nu väntar beslutsprocess av respektive huvudman enligt ordinarie beslutsprocess.

Ärendet

Norrbotten är en av de regioner i världen där andelen äldre i befolkningen ökar snabbast. Verksamheten behöver anpassas till en äldre befolkning och en ökning av antalet äldre-äldre (80 år och äldre). Skillnaderna i länets åldersstruktur är betydande mellan Norrbotten och riket och mycket stor mellan länets kommuner. Andelen 65 år och äldre år 2019 uppgick till 24,2 procent, att jämföra med riket som låg på 20 procent. Övertorneå, Överkalix samt Pajala låg på 10 i topp-listan bland kommunerna i Sverige med den äldsta befolkningen, med drygt 34 procent av invånarna över 65 år. Bara Kiruna (21,2 procent) och Luleå (20,8 procent) hade en liknande nivå som riket. Att vi lever längre och blir allt äldre är av stor betydelse för hälso- och sjukvården, eftersom kostnaderna för slutenvård ökar kraftigt från 65 års ålder.

För att möta den demografiska utmaningen att färre ska försörja fler är samverkan och utveckling av nära vård och omsorg viktig. Som en del av lösningen krävs att kommuner och regioner förändrar arbetssätt och utvecklar sina organisationer. Hälso- och sjukvården måste ställas om för att bättre kunna möta denna utmaning. Det ökade behovet av hälso- och sjukvård be-

höver mötas på ett kostnadseffektivt sätt, med bl.a. nya och förbättrade arbetssätt, samt ett innovativt och ändamålsenligt nyttjande av teknik och digitala tjänster.

Vad är nära vård?

Nära vård är inte en ny organisationsnivå eller en benämning på dagens primärvård, även om primärvården utgör en kärna i den nära vården. Nära vård är snarare ett nytt sätt att arbeta med hälsa, vård och omsorg. Det handlar om att tjänster utformas och erbjuds nära medborgaren. Den närmsta vården är den som patienten/brukaren kan ge sig själv – egenvården – samt det stöd kommuner och regioner kan ge för att möjliggöra detta. Nära vård innebär också att insatser utförs på rätt nivå, med rätt kompetens och med kontinuitet. Utgångspunkten är ett förebyggande och hälsofrämjande arbete i samverkan med berörda aktörer.

Nära vård och omsorg bygger på samskapande och tillit där patienter, brukare och anhöriga involveras som jämlika partners och experter i vården. Det innebär att se, involvera och anpassa insatserna efter vad som är viktigt för just den personen. Nära vård innebär att tjänster utvecklas och ges nära medborgarna och att insatser ska ges samordnat utifrån ett helhetsperspektiv.

Den nära vården behöver växa fram utifrån regionala och lokala behov och förutsättningar för att säkerställa att insatser ges vid rätt tidpunkt och på rätt plats. En utvecklad nära vård med en stärkt primärvård och öppnare vårdformer ger förbättrade förutsättningar för en samhällsekonomiskt effektiv hälso- och sjukvård där tillgängliga resurser används på bästa sätt.

Målet med omställningen av hälso- och sjukvården är att patienten får en god, nära och samordnad vård som stärker hälsan.

Processen

Polsam beslutade 2020-12-16 att anta en process i arbetet mot en gemensam målbild för omställningen till en god och nära vård och omsorg. Under våren har workshoppar hållits i de fyra länsdelarna som förutom målbild utmynnat i en utmaningsformulering och vision. Ansatsen är att målbilden ska svara upp mot utmaningsformuleringen. Målbilden är grunden till fortsatt utveckling i samverkan mellan kommunerna och Region Norrbotten.

Ett förslag till målbild presenterades vid ett uppföljningsmöte med ledande politiker och tjänstepersoner 2021-05-11. Utifrån inspel från mötet har målbilden vidareutvecklats. Polsam beslutade 2021-05-27 att anta den gemensamma målbilden vilken nu föreslås beslutas av respektive huvudman enligt ordinarie beslutsprocess.

Utifrån målbilden kommer en gemensam strategi för nära vård och omsorg att utformas med tillhörande färdplan.

Utmaningsformulering

Målbilden förväntas svara upp mot följande utmaningsformulering:

Vi vill genom samverkan, tilltro och respekt för varandra skapa en sammanhållen vård och omsorg som utgår från mina behov och resurser, där ekonomi, lagar och avtal samt organisatoriska gränser och ledarskap inte hindrar utan stöttar arbetet.

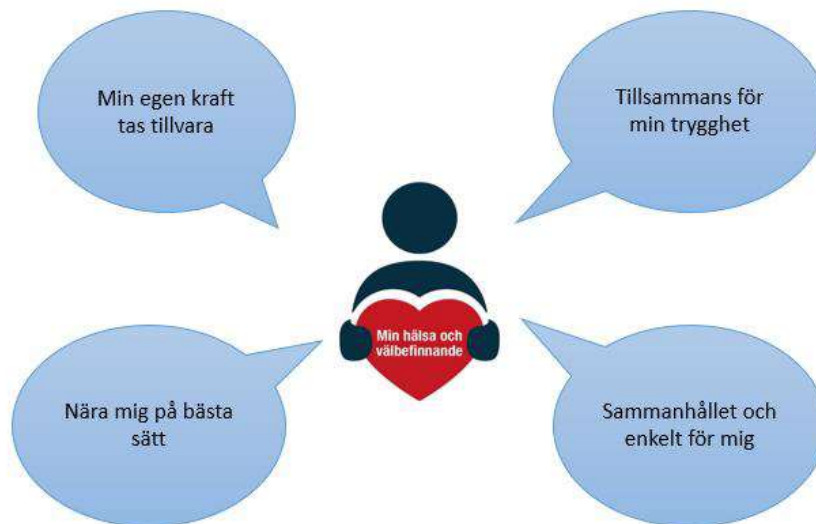
Vision

Den vision som vuxit fram under våren är:

God hälsa och upplevelse av välbefinnande oavsett mina förutsättningar och geografisk plats.

Målbild

Den gemensamma målbilden beskriver ett paradigmskifte för vård och omsorg ur ett medborgarperspektiv. Den ska ge kraft att förändra arbetssätt och skapa nya tjänster som svarar mot varje persons behov och förutsättningar.

Den grafiska profilen av målbilden kommer att vidareutvecklas utifrån beslutat textinnehåll.

Förklarande text till målbilden

För att tydliggöra innebörden i varje budskap som förmedlas i målbilden har en beskrivande text utarbetats enligt nedan. Målbilden fokuserar på att skapa en god hälsa och välbefinnande för norrbottningen.

Min hälsa och välbefinnande

Det handlar om mig och mitt liv! Mina goda vanor grundläggs tidigt i livet och jag är mån om min hälsa och strävar efter goda vanor i min vardag. Mitt välbefinnande handlar om att jag i glädje ska kunna utföra mina livsuppgifter när jag växer upp, mitt i livet och när jag åldras. Jag erbjuds förebyggande stöd och utifrån mina unika förutsättningar och behov får jag hjälp att stärka min hälsa om jag behöver det. I mötet med vård och omsorg får jag frågan om vad som är viktigt för mig.

Min egen kraft tas tillvara

Jag är experten i mitt liv! Därför är jag också en aktiv och självklar partner i insatser som berör mig. Min berättelse och kunskap tas tillvara. Tillsammans med professionens kompetens utgör vi ett välfungerande team. Min självständighet ökar när jag får stöd att vara en aktiv medskapare.

Tillsammans för min trygghet

Jag känner trygghet i livet! Vetskapen om att jag får vägledning och hjälp när jag behöver, gör mig lugn och trygg. Gemensamma lösningar utformas tillsammans med mig efter mina behov. Goda relationer och tillit till varandra är centrala för att stärka min trygghet.

Sammanhållet och enkelt för mig

Som individ är jag en helhet! En god relation med professionen över tid är därför viktig för mig. Den information jag behöver är samlad och överskådlig med tydliga kontaktvägar. Det blir enkelt för mig när insatser samordnas sömlöst.

Nära mig på bästa sätt

Närhet är viktigt för mig! Mina behov tillgodoses nära mig i mer öppna vårdformer genom förändrade arbetsätt, digitala lösningar och stöd till egenvård i hemmiljö. När jag har kontroll över min hälsa känner jag mig trygg.

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Beslutsförslagets påverkan avseende barnets bästa

Målbilden för god och nära vård bedöms i enlighet med barnkonventionen få positiva effekter för barn och unga och bidrar till att barnets bästa lyfts fram och beaktas vid alla insatser.

Bilagor:

Beslutsprotokoll Polsam 2021-05-27

Protokollsutdrag skickas till:

Avdelningsdirektörer

Divisionschefer